บทความวิจัย

ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะต่อความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Effects of Information-Motivation-Behavioral Skills Program on Knowledge, Attitude, and Behavioral Skills toward Pregnancy Prevention and Sexually Transmitted Infections among Female Junior High School Students

สุชานรี มณีศรี (Suchanaaree Maneesri)*
วรวรรณ์ ทิพย์วารีรมย์ (Worawan Tipwareerom)**
ยุวยงค์ จันทรวิจิตร (Yuwayong Juntarawijit)***

Received: April 3, 2023
Revised: April 25, 2023
Accepted: June 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะต่อความรู้ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิง อายุ 12 - 13 ปีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 70 คน เป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะซึ่งประยุกต์ใช้รูปแบบ IMB Programและกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนการสอนตามปกติ ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 3 ส่วน 1) แบบวัดความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ค่า KR-20 เท่ากับ 0.74 2) แบบวัดทัศนคติในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.74 และ 3) แบบวัดทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.74 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบที ได้แก่ สถิติ Independent sample t-test และ Paired t-test

---

*Corresponding author: Suchanaree Maneesri; E-mail: Suchanareem63@nu.ac.th
*นิสิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน) มหาวิทยาลัยนเรศวร (Student, Master of Nursing Science Program in Community Health Nurse Practitioner, Naresuan University)
**รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Associate Professor, Faculty of Nursing, Naresuan University)
***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Assistant Professor, Faculty of Nursing, Naresuan University)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติและทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการศึกษาครั้งนี้เสนอแนะว่า บุคลากรด้านสุขภาพสามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการวางแผนในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น มีการนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ในการ ส่งข้อมูลด้านสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลเรื่องเพศได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แนวคิดการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรม, การป้องกันการตั้งครรภ์, โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, นักเรียนหญิง

Abstract

The purposes of this Quasi-experimental research were to examine the effects of an Information-Motivation-Behavioral Skills on knowledge, attitude, behavioral skills toward pregnancy prevention and sexually transmitted infections among female junior high school. The sample consisted of female in high school of age 12-13 years old. The sample included 70 participants. There are thirty-five experimental groups and thirty-five control groups. The experimental group received the Information-Motivation-Behavioral Skills program by application of the IMB model. The control group received the normal curriculum. The duration of this program was 8 weeks. Research instruments were questionnaires consisting of three parts: 1) Knowledge on the prevention of pregnancy and sexually transmitted infections, tested using the KR-20, which showed a result of 0.74, 2) Attitude on the prevention of pregnancy and sexual transmitted infections, with reliability determined by a Cronbach's alpha coefficient of 0.74, and 3) Behavioral skills on the prevention of pregnancy and sexual transmitted infections, with reliability determined by a Cronbach's alpha coefficient of 0.74. Data was analyzed using descriptive statistics, including independent sample t-test and paired t-test.

The results indicated the following: The experimental group had higher mean scores of knowledge, attitude and behavioral skills of pregnancy prevention and sexual transmitted infections than before joining the program ($p < 0.001$), The experimental group had higher mean scores of knowledges on the prevention of pregnancy and sexually transmitted infections than the control group ($p < 0.05$) and The experimental group had higher mean scores of Attitudes and Behavioral skills on the prevention of pregnancy and sexually transmitted infections than of the control group ($p < .001$). The results of this study suggest that health personal can use the results of this study to plan for the prevention of adolescent pregnancy and sexually transmitted infections. There is an online teaching method for transmitting health information. To provide students with accurate and continuous access to gender information.

Keyword: IMB model, Pregnancy preventions, STIs, Female students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่คุกคามคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวและเป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ โดยที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปี และวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เป็นหนึ่งในเป้าหมายที่ต้องลดอัตราการคลอดที่นานาชาติต้องดำเนินการให้บรรลุผลได้ภายในปี พ.ศ. 2573 เพื่อสร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพและส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย (The working group to drive strategies to prevent and solve the problem of adolescent pregnancy problems, provinces Prachuap Khiri Khan, 2022) ประเทศไทยพบการคลอดของวัยรุ่นอายุต่ำว่า 20 ปี มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 18.0 ในปี พ.ศ. 2559 เหลือร้อยละ 14.9 ในปี พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตามยังสูงเกณฑ์เป้าหมายกระทรวงสาธารณสุขกำหนดไม่เกินร้อยละ 14.5 ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อลดการตั้งครรภ์ซ้ำในกลุ่มวัยรุ่นอย่างจริงจัง (Report on the results of the analysis of the indicators of the live birth rate among women aged 15-19 years, 2021) ซึ่งวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีแนวโน้มเข้าสู่วัยเริ่มหนุ่มสาวเร็วขึ้นทั้งในเพศหญิงและเพศชาย โดยวัยนี้จะไม่ได้มีเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์และความรู้สึกด้วย จะเริ่มมีความสนใจในเพศตรงข้าม รวมทั้งเกิดอารมณ์ความต้องการทางเพศตามธรรมชาติ (Tangdee, Sara, & Chooset, 2018) และปัจจุบันวัยรุ่นยังมีการเข้าถึงสื่อต่างๆได้ง่าย ความหลากหลายของสื่อยังสามารถกระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดอารมณ์ทางเพศได้ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ซึ่งอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ (Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health, 2015)

จากปัญหาการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อม และเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น จากสถานการณ์การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นอายุ 10-14 ปีในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2558-2562 พบว่ามีอัตราการคลอดมีชีพลดลงแต่ยังสูงเกินเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดคือไม่เกินร้อยละ 0.9 ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปีพันคน (Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health, 2023) และสถานการณ์ข้อมูลระบาดวิทยาของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2558-2562 พบว่าอัตราการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบมากในวัยรุ่นโดยเฉพาะในกลุ่มอายุช่วงอายุ 15-24 ปี นอกจากนี้สถิติอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนชายและหญิงน้อยลงโดย อายุเฉลี่ยนักเรียนชายเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 13.2 ในปี พ.ศ. 2555 ลดลงเหลือ 13.0 ในปี พ.ศ. 2559 อายุเฉลี่ยนักเรียนหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 13.3 ในปี พ.ศ. 2555 ลดลงเหลือ 13.1 ในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งจะเป็นอายุที่อยู่ในช่วงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ สัดส่วนในการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนทุกประเภทอยู่ในระดับต่ำทั้งในนักเรียนชายและหญิง (Division of Innovation and Research : DIR, Department of disease control Ministry of Public Health, 2019)

สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดอุตรดิตถ์ พบอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี จังหวัดอุตรดิตถ์ 4 ปีย้อนหลัง พ.ศ. 2561-2564 มีอัตรา 33.53, 26.54, 20.84 และ 22.13 ต่อจำนวนประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี พันคนตามลำดับ ซึ่งเกณฑ์เป้าหมายไม่เกิน 27 ต่อจำนวนประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน และยังมีหญิงอายุ 10-14 ปี มีอัตราการคลอดบุตร ใน 4 ปีย้อนหลัง พ.ศ. 256-2564 มีอัตรา 1.08, 0.30, 0.75 และ 0.42 ตามลำดับ ซึ่งเกณฑ์หญิงคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปี ไม่เกิน 0.9 ต่อพันหญิงอายุ 10-14 ปี แม้ว่าอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปีนั้นจะไม่ถึงเกณฑ์แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลงที่ไม่คงที่ และนอกจากนี้ยังมีร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ตั้งครรภ์ซ้ำในช่วง 5 ปีย้อนหลัง พ.ศ. 2561-2565 มีอัตราร้อยละ 15.9, 11.3, 12.4, 7.4 และ 9.9 ตามลำดับ ซึ่งเกณฑ์เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 14.50 แม้ว่าช่วง 3 ปีที่ผ่านมาจะมีอัตราไม่เกินเกณฑ์เป้าหมาย แต่เป็นอัตราร้อยละที่มีความขึ้นลงไม่คงที่ และเมื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกพบว่า หญิงคลอดอายุ 10-14 ปี ก่อนตั้งครรภ์มีสถานภาพการศึกษาเป็นนักเรียน ปี พ.ศ. 2559-2563 ร้อยละ 77.8, 100, 60.0, 80.0 และ 65.5 ตามลำดับ และยังพบว่าหญิงที่อายุ

น้อยกว่า 20 ปี หลังคลอดหรือหลังแท้งได้รับการคุมกำเนิดถูกวิธีผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 57.25 (เกณฑ์ ปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 80) (Health database, Uttaradit Provincial Public Health Office, 2022) นอกจากนี้ สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าจังหวัดอุตรดิตถ์มีอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่อแสนประชากรสูงเป็นอันดับที่ 3 ของเขตสุขภาพที่ 2 มีอัตราป่วยเท่ากับ 30.99 ต่อแสนประชากร โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งรองจากจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดพิษณุโลก มีอัตราป่วยเท่ากับ 77.57 และ 62.03 ต่อแสนประชากร โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตามลำดับ (Office of Disease Prevention and Control 2, Phitsanulok Province, 2021) นอกจากนี้ สถานการณ์การเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งพบสูงกว่ากลุ่มวัยอื่น ๆ ทั้ง เอชไอวีหนองใน และ ซิฟิลิส โดยพบผู้ติดเชื้อเอชไอวีสะสมมากที่สุด 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง รองลงมาคือ อำเภอพิชัย อำเภอลับแล และ อำเภอตรอน จากข้อมูลเชิงลึกพบว่า กลุ่มวัยรุ่นมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับต่ำ, วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเฉลี่ยอายุ 14 ปี และกระบวนการทำงานของทีมป้องกันโรคติดต่อยังไม่บรรลุผลตามเกณฑ์ควบคุมโรค เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ครอบคลุม ซึ่งจังหวัดอุตรดิตถ์มีแนวทางแก้ไขโดยการรณรงค์ให้กลุ่มวัยรุ่นนั้นเข้าถึงระบบให้คำปรึกษาคลินิกบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นในเรื่องเพศร่วมกับโรงเรียนโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงในโรงเรียน ซึ่งพบว่ามีวัยรุ่นจำนวนน้อยที่มาใช้บริการคลินิกบริการสุขภาพที่เป็นมิตรให้คำปรึกษาสำหรับวัยรุ่น ทำให้เห็นว่าประชากรกลุ่มนี้เข้าถึงข้อมูลสุขภาพทางเพศที่ถูกต้องได้น้อย รวมทั้งการตระหนักถึงอันตรายของการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์น้อย (Prevention and solution of teenage pregnancy problems in Uttaradit Province Provincial, 2021)

ปัญหาวัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมที่สามารถป้องกันได้โดยการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความรู้ ได้รับข้อมูลความรุนแรงของปัญหา รับรู้โอกาสเสี่ยง ได้ประเมินผลของการตอบสนองต่อการป้องกันตนเองและประเมินความสามารถของตนเองในการป้องกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้วัยรุ่นมีความตระหนักมีความรู้ความสามารถป้องกันตนเองได้ (Mangchuai, 2018) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีแนวคิดหนึ่งที่สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ แนวคิดนั้นคือ การให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจและพัฒนาทักษะ (Information-Motivation-Behavioral skills Model : IMB Model) จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพได้ ซึ่งแนวคิดถูกพัฒนามาใช้ครั้งแรกจากการที่ฟิชเชอร์และฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher 1992) ค.ศ. 1992 ศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้สำเร็จ และแนวคิด IMB Model มาประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพโดยใช้ร่วมกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง การขับรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ต่อมายังมีการนำ IMB Model มาใช้ เช่น การศึกษาศึกษาโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเด็กวัยรุ่นชาย (Tipwareerom, 2010)การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร แรงจูงใจและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ HIV/AIDS ของคนประจำเรือไทย (Theppitak, 2013) การศึกษาการใช้โปรแกรม IMB Model ในการพัฒนาทักษะการป้องกันมะเร็งทวารหนักในกลุ่มชายรักชาย (Mareungsid, 2014) และการศึกษาโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหญิง (Kingmala, Rawiworrakul & Powwattana, 2015) เป็นต้น ผลลัพธ์ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความรู้ เกิดความตระหนักและเกิดทักษะพฤติกรรมการป้องกันปัญหาได้ ทำให้การเกิดพฤติกรรมเสี่ยงลดลงได้

โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจและพัฒนาทักษะต่อความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ประยุกต์ใช้แนวคิด รูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจและการฝึกทักษะในการปฏิบัติพฤติกรรม (Information-Motivation-Behavior Skills Model: IMB Model) ของฟิชเชอร์และฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher, 1992) (Tipwareerom, Powwattana & Lapvongwatana, 2013) ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าหากบุคคลได้รับข้อมูลที่ดี ได้รับ

แรงจูงใจจนเกิดจนเกิดทัศนคติหรือรับรู้ความเสี่ยงที่จะเกิดผลเสียด้านสุขภาพได้ฝึกทักษะและการรับรู้ความสามารถของตนเองในเรื่องการไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทักษะการปฏิเสธ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น (Jaiyasit, Lapvongwattana, & Chansatitporn, 2018) ดังนั้นหากวัยรุ่นมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ร่วมกับการได้รับแรงจูงใจทางบวกจนเกิดทัศนคติหรือการรับรู้ความเสี่ยงที่จะเกิดผลเสียด้านสุขภาพ จะส่งผลให้วัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

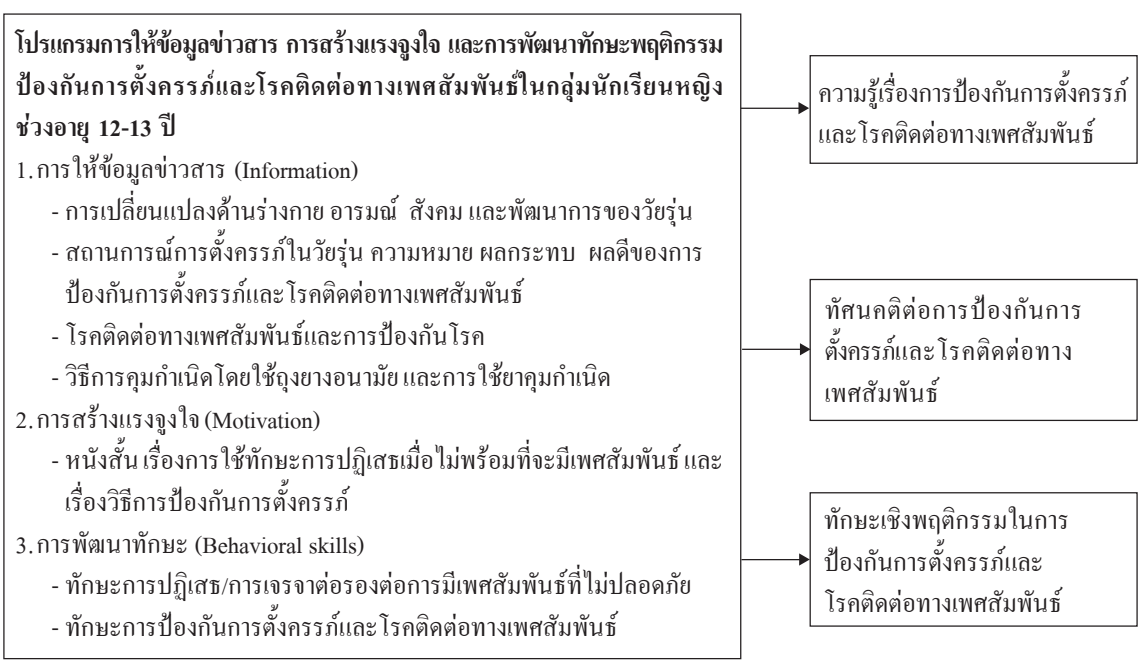
ผู้วิจัยมีความตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนหญิงช่วงอายุ 12-13 ปี เพื่อจะนำไปสู่การมีสุขภาวะทางเพศที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ภายในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรม และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด IMB Model ของฟิชเชอร์และฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher, 1992) มาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ชนิดสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest two groups design) ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 8 สัปดาห์

ประชากร คือ นักเรียนหญิงอายุระหว่าง 12-13 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 1,806 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิง อายุระหว่าง 12-13 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนพิชัย และโรงเรียนตรอนตรีสินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมีเกณฑ์คัดเข้า ดังนี้ 1)เป็นนักเรียนเพศหญิงกำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 2) สามารถติดต่อสื่อสารด้วยภาษาไทย 3) ใช้โทรศัพท์ Smart phoneและ 4) สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยและสามารถเข้าร่วมการวิจัยได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวนจากตารางสำเร็จรูป (Power table) คำนวณจากสูตรของกลาส (Glass, 1976; Srisatidnarakul, 2010) จึงใช้ค่าขนาดอิทธิพล (Effect size) = 0.50 ค่า Power = 0.80 ขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 32 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างขณะศึกษา ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ดังนั้น จึงมีตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 35 คนโดยจัดเข้าคู่กัน (Matched pairs) เพื่อให้ทั้งสองกลุ่มมีความใกล้เคียงกันในด้านเกรดเฉลี่ย (Hoyrat & Wonasaeat, 2020)และสถานภาพสมรสของบิดามารดา (Sangwalee et. al, 2021)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ในการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 โปรแกรมที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจและพัฒนาทักษะ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้การให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะ (Information-Motivation-Behavioral skills Program: IMB Program) มีกิจกรรม 1) การให้ข้อมูล 2) การสร้างแรงจูงใจ และ 3)ทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ เพศ ผลการศึกษาสะสม (เกรดเฉลี่ย) สถานภาพของบิดามารดา บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย บุคคลที่ให้คำปรึกษาทางเพศ แหล่งข้อมูลด้านเพศศึกษา และการได้เงินมาใช้จ่ายแต่ละวัน

2. แบบวัดความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

2.1 แบบวัดความรู้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และเอกสาร มีทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะการตอบคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (Multiple choice) ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน คะแนนอยู่ในช่วง 0-20 คะแนน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับเป็น 3 ระดับของบลูม (Bloom, 1976) เกณฑ์การแปลผล ตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง, คะแนน 12-15 คะแนน หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางและ คะแนน 0-14 คะแนน หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

2.2 แบบวัดทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงจากแบบสอบถามของ ชลดา กิ่งมาลา (Kingmalaet al., 2019) จำนวน 16 ข้อ แบบวัดเป็นมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Scale) 4 ระดับ มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 16-64 คะแนนเกณฑ์การแปลผลคะแนน 49-64 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทางบวก, 33-48 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นกลาง และ 16-32 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทางลบ

2.3 แบบวัดทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้พัฒนา

และปรับปรุงจากแบบสอบถามของ ชลดา กิ่งมาลา (Kingmala et al., 2019) จำนวน 20 ข้อ คะแนนอยู่ในช่วง 10-80 คะแนน แบบวัดมาตรประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Scale) 4 ระดับเกณฑ์การแปลผล 64-80 คะแนน หมายถึง มีทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนระดับสูง, 48-63 คะแนน หมายถึง มีทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนระดับปานกลาง และ 10-47 คะแนน หมายถึง หมายถึง มีทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุม ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา รูปแบบและความเหมาะสมของกิจกรรม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.77-0.78 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำแบบสอบถามฯไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คนและนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) โดยแบบวัดความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น KR-20 เท่ากับ 0.749 แบบวัดทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีค่าความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์ของครอนบาค เท่ากับ 0.747และ แบบวัดทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีค่าความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์ของครอนบาค เท่ากับ 0.746

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับการรับรองโครงการหมายเลข IRB No. P3-0040/2565 วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองจะได้รับการชี้แจงข้อมูลรับทราบวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดตลอดจนทราบถึงสิทธิที่จะยกเลิกหรือถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะไม่มีการระบุชื่อ/สกุล และการเผยแพร่ข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นดำเนินการทดลองสำหรับกลุ่มทดลอง ดำเนินการ ดังนี้

สัปดาห์ที่ 0 ก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มทดลอง เพื่อแนะนำตนเองบอกวัตถุประสงค์ในการวิจัย พร้อมทั้งอธิบายให้ทราบเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ซักถามข้อสงสัย และให้ประเมินตนเองตามแบบสอบถามความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง และอธิบายถึงการเข้าร่วมโครงการว่ามีการจัดกิจกรรม 8 ครั้ง ในทุกวันวันเสาร์ของสัปดาห์ ติดต่อกันจนครบ 8 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง คือตั้งแต่เวลา 17.00 น -18.00 น. โดยทำการจัดกิจกรรม Online ผ่านโปรแกรม Google meet สัปดาห์ที่ 1, 2 และ 3 กิจกรรมที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) ผู้วิจัยจัดกิจกรรมรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google meet ใช้เวลา 3 ชั่วโมง (1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) โดยจัดพูดคุยภายในกลุ่มเพื่อหาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่นักเรียนสนใจ 2) ให้ข้อมูล ความรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ของการเข้าสู่วัยรุ่น เปิดโอกาสให้กลุ่มทดลองซักถามข้อสงสัย 3) บรรยายเรื่องสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ความหมายของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และทำแบบทดสอบผ่านเกม Kahoot และบรรยายเรื่องสถานการณ์การเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ความหมายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

และวิธีการคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิดแบบ 28 เม็ด, 21 เม็ด การใช้ยาคุมกำเนิดแบบฉุกเฉิน และทำแบบทดสอบผ่านเกม Kahoot

สัปดาห์ที่ 4 และ 5 กิจกรรมที่ 2 การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ผู้วิจัยจัดกิจกรรมรูปแบบออนไลน์ ผ่าน Google meet ใช้เวลา 2 ชั่วโมง (1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) 1) โดยให้ชมหนังสั้น เรื่องการใช้ทักษะการปฏิเสธเมื่อไม่พร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ และเรื่องวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นตัวแบบเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน และเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 2) กิจกรรมบรรยายประเด็นใช้ทักษะการปฏิเสธ/การเจรจาต่อรองต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย หลังจากชมหนังสั้นเสร็จนักเรียนเล่าถึงความรู้สึกของตนเองให้เพื่อนฟัง พร้อมร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยที่เกิดพฤติกรรมเสี่ยงนั้น กล่าวชื่นชมเพื่อให้กำลังแก่นักเรียน

สัปดาห์ที่ 6, 7 และ 8 กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาทักษะ (Behavioral skills) ผู้วิจัยจัดกิจกรรมรูปแบบออนไลน์ ผ่าน Google meet (สัปดาห์ที่ 8 จัดกิจกรรมรูปแบบ Onsite) 1) บรรยายเรื่องการเสริมสร้างทักษะของตนเองในประเด็นการปฏิเสธ/การเจรจาต่อรอง ต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย 2) วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผ่านรูปแบบการบรรยายและสาธิต และการสาธิตย้อนกลับ (กิจกรรมเรียนรู้รูปแบบฐาน) แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เข้าฐานแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์ที่กลุ่มจับฉลากได้ และฐานสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิดชนิดต่าง ๆ และสิ้นสุดกิจกรรมนักเรียนร่วมเขียนสัญญาใจลงในกระดาษเตือนใจ

สำหรับกลุ่มควบคุม ขั้นดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยให้กลุ่มควบคุมประเมินตนเองตามแบบวัดความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

2. ผู้วิจัยให้กลุ่มควบคุมทำแบบวัดความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพื่อวัดผลในสัปดาห์ที่ 8 โดยไม่ทำกิจกรรมใดในกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อายุ เพศ ผลการศึกษาสะสม (เกรดเฉลี่ย) สถานภาพของบิดามารดา บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย บุคคลที่ให้คำปรึกษาทางเพศ แหล่งข้อมูลด้านเพศศึกษา การได้เงินมาใช้จ่ายแต่ละวัน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม โดยสถิติทดสอบทีชนิด 2 กลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (paired t- test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หลังการเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบสถิติค่าทีชนิด 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t- test)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คือนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีอายุ 12-13 ปี จำนวน 70 คน โดยเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนหญิงก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลอง (n = 35)

การทดสอบ	ก่อนการทดลอง (n = 35)		หลังการทดลอง (n = 35)		t	df	p-value
	$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D			
ความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	12.25	2.14	13.97	2.44	7.69	34	.001
ทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	49.71	3.45	56.42	1.80	14.50	34	.001
ทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	61.42	6.12	71.51	2.53	11.39	34	.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ทัศนคติและทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เท่ากับ 12.25 (S.D. = 2.14) (ระดับปานกลาง), 49.71 (S.D. = 3.45) (มีทัศนคติทางบวก)และ 61.42 (S.D. = 6.12) (ระดับปานกลาง) ตามลำดับ หลังการทดลองกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 13.97 (S.D. = 2.44) (ระดับปานกลาง), 56.42 (S.D. = 1.80) (มีทัศนคติทางบวก) และ 71.51 (S.D. = 2.53) (ระดับสูง) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบพบว่า หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ทัศนคติและทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภายหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n = 35)

การทดสอบ	ก่อนการทดลอง (n = 35)		หลังการทดลอง (n = 35)		t	df	p-value
	$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D			
ความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	13.97	2.44	12.17	2.59	2.98	68	.01
ทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	56.42	1.80	50.08	3.42	9.69	51.51	.001
ทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	71.51	2.53	61.22	7.61	7.58	41.45	.001

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เท่ากับ 13.97 (S.D. = 2.44) (ระดับปานกลาง) และ12.17 (S.D. = 2.59) (ระดับปานกลาง) ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.98, p < .01$)

หลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เท่ากับ 56.42 (S.D. = 1.80) (มีทัศนคติทางบวก) และ 50.08 (S.D. = 3.42) (มีทัศนคติทางบวก) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 9.69, p < .001$)

หลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เท่ากับ 71.51 (S.D. = 2.53) (ระดับสูง) และ 61.22 (S.D. = 7.61) (ระดับปานกลาง) ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 7.58, p < .001$)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย อภิปราย ดังนี้

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ สัปดาห์ที่ 8 กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของวิลเลี่ยม ฟิชเชอร์ และเจฟเฟอร์รี่ ฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher, 1992) มีผลให้ความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มทดลองดีขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์และความรู้สึกสนใจการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและยังเริ่มให้ความสนใจในเรื่องเพศโดยเฉพาะเพศตรงข้าม (Powwattana, Auemaneekul, & Lagampan, 2017) โดยโปรแกรม ในส่วนของการให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) ผู้วิจัยได้จัดให้มีกิจกรรมการจัดอภิปรายกลุ่มเพื่อหาประเด็นปัญหาที่กลุ่มทดลองสนใจ ในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google meet ซึ่งการให้ความรู้ ในแต่ละประเด็นปัญหาที่กลุ่มทดลองอยากทราบหรือขาดหายไป ทำให้กลุ่มทดลองให้ความสนใจในเนื้อหาเป็นอย่างมาก และยังพบว่าการให้ความรู้ร่วมกับการใช้สื่อเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้สื่อที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นยุคใหม่ ทันสมัย มีความตื่นเต้นและท้าทาย สนุกสนาน เหมาะสมกับวัย และพบว่าได้ผลดี (Inpanao, Phuphaibul, & Kongsaktrakull, 2019) ซึ่งผู้วิจัยได้สอดแทรกแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ในรูปแบบ Kahoot และยังมีการเสริมความรู้ผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์เป็นระยะ ๆ เห็นได้จากหลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงขึ้น

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของสิริพร ภิยโยทัย, มณีรัตน์ ธีระวิวัฒน์ และนิรัตน์ อิมามี (Piyayothai, Therawiwat, & Imame, 2017) ศึกษาการประยุกต์ใช้แบบจำลองการให้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องการติดเชื้อและป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของชลลดา ไชยกุลวัฒนา, อิชยา มอญแสง และพัชรินทร์ ไชยบาล (Chaikoolvatana, Mornsang, & Chaibarn, 2019) ศึกษาประสิทธิผลของ

โปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักเรียนวัยรุ่น จังหวัดพะเยา โดยมีการกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องเพศศึกษาสูงกว่าก่อนทดลอง

ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า หลังการร่วมโปรแกรมฯ สัปดาห์ที่ 8 กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของวิลเลี่ยม ฟิชเชอร์ และเจฟเฟอร์รี่ ฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher, 1992) มีผลให้ทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มทดลองดีขึ้น เนื่องจากการสร้างแรงจูงใจเป็นส่วนที่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมการป้องกัน การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติกิจกรรมป้องกันได้ (Fisher & Fisher, 1992) โดยโปรแกรมส่วนของการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ผู้วิจัยจัดให้มีการบรรยายเรื่องทักษะการปฏิเสธ/การเจรจาต่อรองต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งกิจกรรมเป็นการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดทักษะทางบวก ร่วมกับการดูหนังสั้นที่สะท้อนถึงผลของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ทำให้กลุ่มทดลองเห็นผลกระทบมากขึ้น และกลุ่มทดลองยังได้ทำใบงานประกอบกิจกรรมและเล่าถึงความรู้สึกของตนเองและวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงนั้นหลังได้รับชมหนังสั้น ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองได้ฝึกสะท้อนความคิด ความรู้สึกของตนเองออกมา ตลอดจนได้ลองวิเคราะห์สถานการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อน ๆ เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีนำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมทางบวกได้ ทำให้หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงขึ้น

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนัฏยา สุวลักษณ์, สุปรียา ตันสกุล, มณีรัตน์ ธีระวิวัตน์ และขวัญเมือง แก้วดำเกิง (Suwaluck, Tansakul, Therawiwat, & Kaeodumkoeng, 2019) ศึกษาผลของการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ ทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีเจตคติ แรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของไมเคิล, บาร์รา, ทอนยา, เกรกอรี่ และเบรน (Michele, Ybarra, Tonya, Gregory, & Brian, 2019) ศึกษาผลของการใช้ข้อมูลแรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในวัยรุ่นชาย ชนกลุ่มน้อย พบว่า หลังการให้ความรู้สร้างแรงจูงใจ ทำให้หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีแนวโน้มที่จะมีแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมการป้องกันเอชไอวีสูงถึง 3 เท่า

ทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า หลังการร่วมโปรแกรมฯ สัปดาห์ที่ 8 กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของวิลเลี่ยม ฟิชเชอร์ และเจฟเฟอร์รี่ ฟิชเชอร์ (Fisher & Fisher, 1992) มีผลให้ทักษะเชิงพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มทดลองดีขึ้น ซึ่ง Fisher & Fisher, 1992 กล่าวว่าการพัฒนาทักษะในการกระทำพฤติกรรม (Behavioral skills) เป็นการพัฒนาทักษะที่มีความเฉพาะในการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นๆ และเมื่อบุคคลได้รับพัฒนาการกระทำการป้องกันจนเกิดเป็นทักษะ เกิดความเชื่อมั่นใจการกระทำพฤติกรรมป้องกันให้สำเร็จของตนเอง เช่นเดียวกับการรับรู้สมรรถนะของตน (Self-efficacy) ที่บุคคลเกิดความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้ (Fisher & Fisher, 1992) จะเห็น

ได้จากผู้วิจัยจัดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะ (Behavioral skills) ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะการปฏิเสธ/การเจรจาต่อรองต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผ่านรูปแบบการบรรยายและการสาธิต ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองให้ฝึกทักษะการปฏิเสธ/การเจรจาต่อรองตามสถานการณ์ที่ตนเองจับฉลากได้ ได้สาธิตย้อนกลับผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบฐาน (ฐานวิธีการรับประทานยาคุมกำเนิด, ฐานการใส่ถุงยางอนามัย) เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกัน เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมมีการเขียนสัญญาเตือนใจลงให้กระดาษเพื่อเป็นการสัญญาคอยเตือนตนเอง อีกทั้งมีการกระตุ้นการปฏิบัติทักษะด้วยคลิปวิดีโอหนังสั้น ผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์เป็นระยะๆ และมีแบบฝึกหัดทบทวนความรู้รูปแบบ Kahoot หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้นอย่างมาก เห็นได้จากพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หลังทดลองสัปดาห์ที่ 8 อยู่ในระดับสูง ซึ่งก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลดา กิ่งมาลา, เอื้อจิต สุขพล, ภาวิณี แพงสุข และวัชรีวงศ์ หวังมั่น (Kingmala, Sookpool, Pangsuk, & Wangmun, 2019) ศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะต่อความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถ และพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัศมิ์ลภัส ใจยะสิทธิ์, ปัญญารัตน์ ลาภวงส์วัฒนา และณัฐกมล ชาญสาธิตพร (Jaiyasit et al., 2018) ศึกษาการประยุกต์รูปแบบการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถ และการตัดสินใจดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของวรวรรณ์ ทิพย์วารีรมย์ และนันท์นภัส สารพานิช Tipwareerom. & Sarnphanith, 2012) ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักเรียนชาย พบว่า ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ และการกำกับดูแลของพ่อแม่ของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$, $p < 0.01$ และ $p < 0.05$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของคูโดะ (Kudo, 2013) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการใช้ถุงยางอนามัยโดยใช้รูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมในกลุ่มเยาวชนญี่ปุ่น พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะต่อความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่งผลให้ความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มทดลองมีระดับค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าหลังทดลอง สัปดาห์ที่ 8

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม

หลังการร่วมโปรแกรมฯ สัปดาห์ที่ 8 กลุ่มทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) แสดงว่า การที่กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนฯที่ดีขึ้นนั้นเป็นผลมาจากโปรแกรมฯที่กลุ่มทดลองได้รับ ส่งผลให้ความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งหมด ทั้งนี้โปรแกรมฯ มีกิจกรรมที่ส่งผลต่อความรู้ จากกิจกรรมอภิปรายกลุ่มเพื่อหาประเด็นปัญหาที่กลุ่มทดลองสนใจ โดยให้ความรู้ในแต่ละประเด็นความรู้ที่กลุ่มทดลองต้องการ และมีแบบฝึกหัดทบทวนความรู้รูปแบบ Kahoot และยังมีการเสริมความรู้ผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์ และมีการกิจกรรมช่วยสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีร่วมกับการดูหนังสั้นที่

สะท้อนถึงผลของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ได้ฝึกวิเคราะห์ สถานการณ์ เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีนำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมป้องกัน นอกจากนี้ยังการเสริมสร้างทักษะการปฏิเสธ/การเจรจาต่อรองต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผ่านรูปแบบการบรรยายและการสาธิตและกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบฐาน (ฐานวิธีการรับประทาน ยาคุมกำเนิด, ฐานการใส่ถุงยางอนามัย) เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกัน อีกทั้งมีการกระตุ้นการปฏิบัติทักษะด้วยคลิปวิดีโอหนังสั้นผ่านแอปพลิเคชั่นไลน์เป็นระยะๆ ซึ่งกลุ่มควบคุมนั้นจะได้รับการเรียนการสอนตามปกติตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดระยะ 8 สัปดาห์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุติมาศ เม่งช่วย (Mangchuai, 2018) ศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความรุนแรงของปัญหา การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลของการตอบสนอง ความคาดหวังในผลของความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของมิเชค และคณะ (Misheck, Mambwe, & Michael, 2012) ศึกษาการให้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมการกำหนดเป้าหมายลดพฤติกรรมเสี่ยงเอชไอวี พบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของฟิชเชอร์ และคณะ(Fisher et al., 2002) ศึกษาผลการใช้โปรแกรม IMB Model ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อ HIV ในนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการให้ความรู้ การเพิ่มแรงจูงใจ ค่านิยม และการฝึกทักษะพฤติกรรม ผ่านกิจกรรม ดูวิดิทัศน์ที่มีเนื้อหาตรงกับกลุ่มเป้าหมาย การแสดงบทบาท สมมติ พบว่า ภายหลังการได้รับโปรแกรมกลุ่มทดลอง มีความรู้และทักษะพฤติกรรมในการป้องกัน HIV สูงกว่าก่อนการทดลอง

ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่า โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะป้องกันมีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มของความรู้ ทัศนคติ และทักษะเชิงพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้ดีขึ้น

ข้อจำกัดของงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยตามโปรแกรมฯในกลุ่มนักเรียนมัธยมต้องมีวางแผนจัดโปรแกรมในช่วงที่นักเรียนเปิดภาคเรียนตามกำหนดการของโรงเรียน เพื่อลดการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และติดต่อสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่างได้อย่างตรงกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บุคลากรด้านสุขภาพสามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการวางแผนในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น มีการนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ในการส่งข้อมูลด้านสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลเรื่องเพศได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ให้เพื่อนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในโปรแกรมเพื่อเป็นการช่วยสร้างแรงจูงใจให้เกิดทัศนคติที่ดี และเกิดพฤติกรรมป้องกันหรือเป็นแกนนำในการให้ความรู้แก่เพื่อนและการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพทางเพศที่เหมาะสม เนื่องจากการศึกษาพบว่าบุคคลที่นักเรียนปรึกษามากที่สุดคือเพื่อน

2. ศึกษาโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะป้องกัน โดยติดตามระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

เอกสารอ้างอิง

Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health. (2023). *Annual report 2023 bureau of reproductive health.* Nonthaburi: Department of Health, Ministry of Public Health. [In Thai].

Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health. (2015). *Handbook for organizing family sex training.* Nonthaburi: Chom Kaew Press and Media Center. [In Thai].

Chaikoolvatana, C., Mornsang, I., & Chaibarn, P. (2019). Effectiveness of teenage pregnancy prevention program in Phayao Province. *Ramathibodi Nursing Journal, 25*(3), 340-353. [In Thai].

Division of Innovation and Research (DIR) Department of disease control Ministry of Public Health. (2019). *Plans and research of prevention and health control 2019-2021.* Retrieved 10 October 2021 from http://irem.ddc.moph.go.th/book/detail/92. [In Thai].

Fisher, J. D., & Fisher, W. A. (1992). Changing AIDS -Risk behavior. *Psychological Bulletin, 111*(3), 455-474.

Fisher, J. D., Fisher, W., Bryan, A. D., Misovish, S .J. (2002). Information-motivation-behavioral skills model-based HIV risk behavior change intervention for inner-city high school youth. *Health Psychology, 21*(2), 177-186.

Health Database, Uttaradit Provincial Public Health Office. (2022). *Maternal and child health report Uttaradit Province.* Retrieved 30 April 2023 from https://utt.hdc.moph.go.th/hdc/reports/page.php?cat_id=1ed90bc32310b503b7ca9b32af425ae5. [In Thai].

Hoyrat, P., & Wongsawat, P. (2020). Factors influencinf sexual intercourse behaviors among secondary school students, *Journal of Health and Nursing Research, 36*(1), 149-163.

Inpanao, W., Phuphaibul, R., & Kongsaktrakull, C. (2019). Effects of the media computer games "Kid…Think" program on attitude, norms, and perceived behavioral control on sexual risk behavior of the 6 grade students. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal, 12*(1), 107-121. [In Thai].

Jaiyasit, R., Lapvongwattana, P., & Chansatitporn, N. (2018). Appication of the information motivation and behavioral skills model for pregnancy prevention in female secondary students. *Journal of Public Health Nursing, 32* (3), 1-18. [In Thai].

Kingmala, C. (2015). *Effects ofa pregnancy prevention program for femaie adolescents.* Master Thesis (Nursing), Mahidol University, Bangkok. [In Thai].

Kingmala, C., Sookpool, A., Pangsuk, P., & Wangmun, W. (2019). Effects of information motivation behavioral skill to pregnancy prevention program in early adolescents, Surin Province, *Udonthani Hospital Medical Journal, 27*(2), 158-165. [In Thai].

Kingmala, C., Rawiworrakul, T., & Powwattana, A. (2015). Effects of a pregnancy prevention program for female adolescents. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok, 31*(3), 25-34. [In Thai].

Kudo, Y. (2013). Effectiveness of a condom use educational program developed on the basis of the Information-Motivation-Behavioral skills model. *Japan Journal of Nursing Science, 10*(1), 24-40.

Mangchuai, C. (2018). *Effectsofsex risk behaviors and teenage pregnancy protection program using the application of protection motivation theory among second grade secondary students, KRABI Province.* Master Thesis (Public health), Surat Thani Rajabhat University, Surat Thani. [In Thai].

Mareungsid, D. (2014). *Effects of information motivation and behavioral skill model to preventanal center in men who have sex with men.* Master Thesis, Graduate College, Mahidol University, Nakhon Prathom. [InThai].

Michele, L. Y., Barra, W. L., Tonya, L. P., Gregory, P., & Brian, M. (2019). The effect of a text messaging based HIV prevention program on sexual minority male youths: A national evaluation of information, motivation and behavioral skills in a randomized controlled trial of Guy2Guy. *Author manuscript, 22*(10), p. 3335-3344. DOI: 10.1007/s10461-018-2118-1.

Misheck, N., Mambwe, K. H., & Michael, G. (2012). Application of the information, motivation and behavioral skills model for targeting HIV risk behaviour amongst adolescent learners in South Africa. *Controlled Clinical Trial, 9*(1), 37-47. DOI: 10.1080/17290376.2012.744903.

Office of Disease Prevention and Control 2, Phitsanulok Province. (2021). *Report on the situation of communicable diseases sex, health zone 2.* Retrieved 1 May 2023 from http://203.157.206.8/web/e_reports/news/upload//01/20220201112708.pdf. [In Thai].

Office of Reproductive HealthDepartment of Health, Ministry of Public Health. (2015). *Handbook for organizing family sex training.* Nonthaburi: Kaew Chom Kaen Media and Publishing Center. [In Thai].

Panpetch, O., & Wongsawat, P. (2020). Unwanted pregnancy in adolescents: Guideline for prevention and surveillance. *Journal of Phrapokklao Nursing College Chanthaburi, 31*(2), 280-292. [In Thai].

Piyayothai, S., Therawiwat, M., & Imame, N. (2017). Application of an information motivation and behavioral skill model (IMB) to promote HIV prevention behavior of grade 8 students, Bangkok, *Thai AIDS Journal, 29*(3), 135-136. [In Thai].

Powwattana, A., Auemaneekul, N., & Lagampan, S. (2017). *Risk behaviors prevention in adolescence concepts and management in multilevel approach.* Bangkok: Danexinter corporation company. [In Thai].

Prevention and solution of teenage pregnancy problemsin Uttaradit ProvinceProvincial Public Health OfficeUttaradit. (2021). *The situation of adolescent pregnancy in Uttaradit Province.* Retrieved 8 March 2021 from https://hdcservice.moph.go.th/hdc/reports/report.php?source=pformated/formatg.php&cat_id=1ed90bc32310b503b7ca9b32af425ae5&id=782a6749bd5608ecaf7ab67f0e3f3abd. [In Thai].

Report on the results of the analysis of the indicators of the live birth rate among women aged 15-19 years, 2021. (2021). *Situation of pregnancy in Thai adolescents.* Retrieved 30 April 2023 from https://rh.anamai.moph.go.th/web-upload/7x027006c2abe84e89b5c85b44a692da94/tinymce/kpi64/1_14/1_14_1-1.pdf. [In Thai].

Research plan for prevention, control and health threats 2019-2021. (2021). *Research plan of AIDS, tuberculosis, sexually transmitted diseases, leprosy, and viral hepatitis.* Retrieved 10 October 2021 from http://irem.ddc.moph.go.th/book/detail/92. [In Thai].

Sangwalee, W., Norkaew, J., Photipim, M., Ketbumroong, V., Prathumyo, J., Udomporn, T., ... Sangwalee, W. (2021). Factors associate preventive behaviors of unplanned pregnancy among the female vocational students in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Vongchavalitkul University, 34*(1), 34 - 46. [In Thai].

Srisatidnarakul B. (2010). *The methodology in nursing research* (7th ed.). Bangkok: U & I Intermedia. [In Thai].

Suwaluck, N., Tansakul, S., Therawiwat, M., & Kaeodumkoeng, K. (2019). Effects of an information motivation behavioral skills program for preventing sexual intercourse among tenth grade students. *Thai Journal of Health Education, 42*(1), 29 - 42. [In Thai].

Tangdee, O., Sara, N., & Chooset, P. (2018). Developing of communication about sex in families program. *Regional Health Promotion Center 9, 12*(27), 62-81. [In Thai].

Theppitak, T. (2013). A study of the relationship between access to information, news, motivation, and HIV/AIDS prevention behaviors of Thai seafarers. *Journal of Management Science Come to Chiang Rai Rajabhat College, 8*(1). 73-98. [In Thai].

The working group to drive strategies to prevent and solve the problem of adolescent pregnancy problems, provinces Prachuap Khiri Khan. (2022). *Strategic plan for the prevention and solution of adolescent pregnancy problems Prachuap Khiri Khan Province 2022-2023 according to the Prevention and Solution of Anti-Corruption Problems Act Pregnancy among adolescents, 2023.* Retrieved 30 April 2023 from http://203.157.159.10/teenage/02/1.pdf. [In Thai].

Tipwareerom, W. (2010). *Protection program sexual risk behavior among adolescent boys.* Dissertation Thesis (Public Health), Graduate College, Mahidol University, Nakhon Prathom. [In Thai].

Tipwareerom, W., & Sarnphanith, N. (2012). The development of risky sexual behavior prevention program among junior high school students in Plaichumpon Sub-district, Muang District Phitsanulok Province, *Journal of Nursing and Health Sciences, 6*(3), 94-106. [In Thai].

Tipwareerom, W., Powwattana, A., & Lapvongwatana, P. (2013). Predictors of risk sexual behaviors among adolescent boy Phitsanulok Province. *Journal of Public Health Nursing, 27*(1), 31 - 45. [In Thai].